
הקנה והארז:
ספור על ענוה ואהבת ה'
מעשה ברבי שמעון בן אלעזר

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר לָמַד תּוֹרָה מֵהַבּוֹקֶר עַד הַלַּיְלָה. הוּא הָיָה
חָכָם גָּדוֹל, וְלִבּוֹ הָיָה מָלֵא בְּשִׂמְחָה עַל שֶׁזָּכָה לִלְמֹד אֶת תּוֹרַת ה׳.
Gemini Notebook

בַּדֶּרֶךְ הַבַּיְתָה, הִרְגִּישׁ רַבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל.
רֹאשׁוֹ הָיָה מוּרָם אֶל עַל, וְהוּא הִרְגִּישׁ חָזָק וְגָבוֹהַ כְּמוֹ עֵץ אֶרֶז. הוּא שָׁכַח שֶׁהַתּוֹרָה צְרִיכָה לְהָבִיא לַעֲנָוָה.
Gemini Notebook

לְפֶתַע, הִגִּיעַ מוּלוֹ אָדָם פָּשׁוּט עִם מַרְאֶה חַחִיצוֹנִי פָּגוּם
וּמְכֹעָר מְאוֹד. אַךְ נִשְׁמָתוֹ הָיְתָה טְהוֹרָה וּמְלֵאָה בְּאוֹר הַשֵּׁם.
Gemini Notebook

שָׁלוֹם עָלֶיךָ, רַבִּי!
רֵיקָא! כַּמָּה מְכֹעָר הָאָדָם הַזֶּה! שֶׁמָּא כָּל בְּנֵי עִירְךָ מְכֹעָרִים כָּמוֹךָ?
Gemini Notebook

אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ אִם כֻּלָּם כָּמוֹנִי...
אַךְ אִם הַמַּרְאָה שֶׁלִּי מַכְעִיס אוֹתְךָ, לְךָ אֶל
הָאוּמָּן – קְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁבָּרָא אוֹתִי –
וְאֱמֹר לוֹ: "כַּמָּה מְכֹעָר כְּלִי זֶה שֶׁעָשִׂיתָ!"

הַמִּלִּים שֶׁל הָאִישׁ הִכּוּ אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן כְּמוֹ
זֶה רַעַם. הַגַּאֲוָה שֶׁלּוֹ נִשְׁבְּרָה בְּבַת אָחַת.
הוּא הֵבִין אֶת הַחֵטְא הַנּוֹרָא: הוּא זִלְזֵל
בִּיצִירַת כַּפָּיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

אֵינֶנִּי מוֹחֵל לְךָ, עַד שֶׁתֵּלֵךְ אֶל אִמֶּנִי שֶׁעָשְׂאַנִי וְתֹאמַר לוֹ כַּמָּה מְכוֹעָר הַכְּלִי שֶׁיָּצַר!
סְלַח לִי, בְּנִי! חָטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ! אֲנִי מִתְחַנֵּן שֶׁתִּמְחַל לִי!

רַבִּי שִׁמְעוֹן לֹא וִתֵּר. הוּא לֹא חָזַר לִרְכֹּב עַל הַחֲמוֹר בְּגַאֲוָה. הוּא הָלַךְ בָּרֶגֶל, בַּעֲנָוָה וּבְשֶׁקֶט, אַחֲרֵי הָאִישׁ כָּל הַיֶּדֶרֶךְ אֶל הָעִיר.
Gemini Notebook

שָׁלוֹם עָלֶיךָ, רַבִּי,
מוֹרִי וְרַבֵּנוּ!
לְמִי אַתֶּם קוֹרְאִים 'מוֹרִי
וְרַבֵּנוּ'? לָזֶה שֶׁהוֹלֵךְ אַחֲרַי?
רְאוּ מָה עָשָׂה לִי בְּדַרְכּוֹ!

מְחַל לוֹ, אָנוּ מִתְחַנְנִים!
אָדָם גָּדוֹל בַּתּוֹרָה הוּא,
וּמִשְׁגָּגָה יָצְאָה מִלְּפָנָיו.
בְּשִׁבִילְכֶם הֲרֵינִי מוֹחֵל
לוֹ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא
רָגִיל לַעֲשׂוֹת כֵּן עוֹד.
Gemini Notebook

מִיָּד נִכְנַס רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶל בֵּית הַמִּדְרָשׁ וּמָסַר דְּרָשָׁה שֶׁתִּזָּכֵר
הוּא כְּבָר לֹא הָיָה אֶרֶז נוֹקְשָׁה, אֶלָּא קָנֶה רַךְ.

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רַךְ כְּקָנֶה וְאַל יְהֵא קָשֶׁה כְּאֶרֶז.

הַקָּנֶה הָרַךְ:

✓ עֲנָוָה: גָּמִישׁ, מִתְכּוֹפֵף בִּפְנֵי הָאֱמֶת, וְחוֹזֵר לַעֲמֹד שָׁלֵם.

הָאֶרֶז הַקָּשֶׁה

✗ גַּאֲוָה: נוֹקֵשׁ׳ה, מְזַלְזֵל בַּאֲחֵרִים, וְסוֹפוֹ לְהִשָּׁבֵר.

Gemini Notebook

וּמָה הַשָּׂכָר שֶׁל הַקָּנֶה הֶעָנִיו? בִּגְלַל שֶׁהוּא בִּגְלַל שֶׁהוּא כָּל כָּךְ רַךְ וּמִתְכּוֹפֵף, זָכָה שֶׁלּוֹקְחִים מִמֶּנּוּ 'קוֹלְמוֹ' 'קוֹלְמוֹס' (עֵט מְיוּחָד). בַּקוֹלְמוֹס הַזֶּה כּוֹתְבִים סִפְרֵי תּוֹרָה, תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל! רַק מִי שֶׁעָנִיו יָכוֹל לִכְתֹּב אֶת דִּבְרֵי ה'.

מוּסַר הַשְׂכֵּל:
אָסוּר לְבַיֵּשׁ אַף אָדָם בָּעוֹלָם.
כָּל אָדָם שֶׁאָנוּ פוֹגְשִׁים הוּא יְצִירַת כַּפָּיו הַמֻּפְלָאָה
שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.
הָעֲנָוָה הָאֲמִתִּית הִיא לִהְיוֹת רַךְ לַסְּבִיבָה, לֶאֱהֹב אֶת יְצִירַת ה',
וּלְהִתְכּוֹפֵף בְּאַהֲבָה בִּפְנֵי הָאֱמֶת.